

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичної культури і спорту

Кафедра теорії та методики спортивної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри ТМСП

д.пед.н, професор

Приходько В.В.

“__14__” __червня__ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціологія спорту»

МАГІСТР

Галузь знань 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА

Спеціальність: 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ,
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація / освітня програма «Фізична культура і спорт»
(назва спеціалізації)

Факультет: фізична культура і спорт
(назва факультету)

Вид дисципліни: вибіркова

2018-2022 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – «Соціологія спорту» підготовлена для студентів II курсу (МАГІСТР) денного відділення, галузь знань 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА, спеціальність: 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ.

Розробник:

Черкашина Л.П., ст. викл., к.мед.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **«Теорії та методики спортивної підготовки» факультету «Фізичної культури і спорту» Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.**

Протокол № 13 від «14» червня 2018 року

Завідувач кафедри _____ (В.В. Приходько)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«14» червня 2018 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань : 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА (шифр і назва)	<u>обов'язкова/за вибором</u>	
	Спеціальність: <u>017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ</u> , (шифр і назва)		
Модулів – 4	Спеціалізація <u>освітня програма «Фізична культура і спорт»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»	Лекції	
		22 год.	
		Практичні, семінарські	
		22 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		76 год.	
		Індивідуальні завдання:	
- год			
Вид контролю			
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів глибоке та повне уявлення про соціальну сутність фізичної культури і спорту, їх виникнення та розвитку як суспільних явищ, їх ролі значень та функціях в сучасному суспільстві, взаємозв'язках з культурою, політикою, економікою та ін. соціальними явищами.

Завдання: сформувати у магістрів уявлення про фізичну культуру і спорт, як важливого соціального явища, його впливу на формування здорового способу життя та стилю життя кожного члену суспільства; сформувати у спеціалістів уявлення про феномен спорту як соціального інституту; розкрити соціологічні проблеми спортивної діяльності; розкрити роль спорту в соціалізації особистості вічності; сприяти формуванню у спеціалістів наукових інтересів і самостійної пізнавальної діяльності з використанням методів соціологічного дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: соціальну структуру суспільства; виникнення, розвитку, цілі та завдання соціології спорту; об'єкт, предмет, методи соціології спорту як науки; соціальні функції та цінності спорту; основні соціальні проблеми олімпійського та професійного спорту; соціальні аспекти формування особистості спортсмена та характеристики кризисних періодів в спортивній кар'єрі; основні

тенденції розвитку сучасного спорту; організацію, методику та процедури соціологічного дослідження;

вміти: аналізувати феномен спорту як соціального інституту; аналізувати соціальні функції та цінності спорту, проблеми олімпійського та професіонального спорту; аналізувати основні проблеми жіночого та дитячого спорту; аналізувати основні стадії соціалізації спортсмена та соціальні проблеми періодів спортивної кар'єри; скласти програму соціологічного дослідження в галузі фізичної культури і спорту; скласти анкети для соціологічного опитування; використовувати інструментарій соціологічного дослідження; зробити аналіз соціологічного дослідження і надати практичні рекомендації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціологія спорту – як один із напрямків сучасного соціологічного значення.

Тема 1. Соціологія спорту, як наукова і навчальна дисципліна. **Складові теми:** 1. Цілі та завдання «Соціології спорту», як наукової та навчальної дисципліни. 2. Функції «Соціології спорту». 3. Основні соціальні проблеми які вирішує соціологія спорту.

Тема 2. Історичні аспекти розвитку соціології спорту. **Складові теми:** 1. Виникнення соціології як науки. 2. Виникнення та розвиток «Соціологія спорту» як наукової та навчальної дисципліни. 3. Формування міжнародних організацій та структур соціології спорту, їх діяльність.

Модульна робота 1 за темою «Соціологія спорту – як один із напрямків сучасного соціологічного значення».

Змістовний модуль 2. Спорт, як соціальний феномен.

Тема 3. Спорт, як соціальний інститут. **Складові теми:** 1. Поняття соціального феномену спорту як соціального інституту. 2. Соціальні функції спорту. 3. Інфраструктура спорту як соціального інституту. 4. Підготовка професійних кадрів для роботи в спорті в спеціальних учбових закладах.

Тема 4. Соціокультурні цінності фізичної культури і спорту. **Складові теми:** 1. Поняття о соціокультурном змісті фізичної культури і спорту. 2. Інтелектуальні цінності спорту. 3. Технології спортивної тренування як цінності спорту. 4. Цінності спорту як фактори соціальної інтеграції та укріплення міжнародних зв'язків. 5. Валеологічні цінності спорту.

Модульна робота 2 за темою «Спорт, як соціальний феномен».

Змістовий модуль 3. Соціологічні проблеми спортивної діяльності.

Тема 5. Соціологічні проблеми спорту вищих досягнень та сучасного олімпійського руху. **Складові теми:** 1. Професіоналізація олімпійського спорту. 2. Комерціалізація олімпійського руху. 3. Розвиток антигуманістичних тенденцій в спорті вищих досягнень. 4. Проблема допінгу та збереження здоров'я спортсменів.

Тема 6. Соціологічні проблеми жіночого та дитячо-юнацького спорту. **Складові теми:** 1. Проблема гендерних відносин в спорті. 2. Проблема омолодження жіночого спорту та раннє закінчення спортивної кар'єри. 3. Проблема збереження здоров'я дітей при ранньому початку спортивних занять. 4. Травматизм та захворюваність в жіночому та дитячо-юнацькому спорті.

Тема 7. Характеристика спортивної кар'єри. **Складові теми:** 1. Основні риси спортивної кар'єри. 2. Характеристика етапів спортивної кар'єри. 3. Основні кризи спортивної кар'єри та шляхи їх подолання. 4. Проблеми відходу спортсменів з спорту і адаптація до нової діяльності.

Тема 8. Спорт і соціалізація особистості. **Складові теми:** 1. Характеристика соціальної природи людини. 2. Формування особистості в процесі соціалізації індивіда. 3. Соціалізація особистості в спорті.

Модульна робота 3 за темою «Соціологічні проблеми спортивної діяльності».

Змістовий модуль 4. Загальна характеристика соціологічного дослідження.

Тема 9. Організація, методика та процедури соціологічного дослідження. **Складові теми:** 1. Організаційні аспекти соціологічного дослідження. 2. Соціальні завдання які вирішуються в процесі соціального дослідження. 3. Визначення понять: метод, методика та процедура соціологічного дослідження.

Тема 10. Етапи, види і методи соціологічного дослідження. **Складові теми:** 1. Характеристика етапів при соціологічному дослідженні. 2. Характеристика метода спостереження. 3. Характеристика метода аналізу документів. 4. Характеристика метода опитування при соціологічному дослідженні. 5. Поняття про проведення соціологічного експерименту.

Тема 11. Загальна структура програми конкретного соціологічного дослідження. **Складові теми:** 1. Розновиди конкретного соціологічного дослідження (КСД). 2. Поняття о програмі КСД. 3. Характеристика методологічної частини програми КСД. 4. Характеристика методичної частини програми КСД. 5. Складання прогнозу розвитку конкретного явища на підставі соціологічного дослідження.

Модульна робота 4 за темою «Загальна характеристика соціологічного дослідження».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		прак.	лаб.	інд.	сам.раб	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Соціологія спорту – як один із напрямків сучасного соціологічного значення.						
Тема 1. Соціологія спорту, як наукова і навчальна дисципліна.	15	2	2			11
Тема 2.	14	2	1			11
Модульна робота 1	1		1			
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4			22
Змістовний модуль 2. Спорт, як соціальний феномен.						
Тема 3. Спорт, як соціальний інститут.	15	2	2			11
Тема 4. Соціокультурні цінності фізичної культури і спорту.	14	2	1			11
Модульна робота 2	1		1			
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4			22
Змістовий модуль 3. Соціологічні проблеми спортивної діяльності.						
Тема 5. Соціологічні проблеми спорту вищих досягнень та сучасного олімпійського руху.	9	2	2			5
Тема 6. Соціологічні проблеми жіночого та дитячо-юнацького спорту.	9	2	2			5
Тема 7. Характеристика спортивної кар'єри.	6	2	2			2
Тема 8. Спорт і соціалізація особистості.	5	2	1			2
Модульна робота 3	1		1			
Разом за змістовим модулем 3	30	8	8			14
Змістовий модуль 4. Загальна характеристика соціологічного дослідження.						
Тема 9. Організація, методика та процедури соціологічного дослідження.	10	2	2			6
Тема 10. Етапи, види і методи соціологічного дослідження.	10	2	2			6
Тема 11. Загальна структура програми конкретного соціологічного дослідження.	9	2	1			6
Модульна робота 4	1		1			
Разом за змістовим модулем 4	30	6	6			18
Усього годин	120	22	22			76

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття	Кількість аудиторних годин
I	Змістовий модуль 1. Соціологія спорту – як один із напрямків сучасного соціологічного значення.	4
	Тема 1	
1	Соціологія спорту, як наукова і навчальна дисципліна.	2
	Тема 2	
2	Історичні аспекти розвитку соціології спорту.	2
II	Змістовний модуль 2. Спорт, як соціальний феномен.	4
	Тема 3	
3	Спорт, як соціальний інститут.	2
	Тема 4	
4	Соціокультурні цінності фізичної культури і спорту.	2
III	Змістовий модуль 3. Соціологічні проблеми спортивної діяльності.	8
	Тема 5	
5	Соціологічні проблеми спорту вищих досягнень та сучасного олімпійського руху.	2
	Тема 6	
6	Соціологічні проблеми жіночого та дитячо-юнацького спорту.	2
	Тема 7	
7	Характеристика спортивної кар'єри.	2
	Тема 8	
8	Спорт і соціалізація особистості.	2
IV	Змістовий модуль 4. Загальна характеристика соціологічного дослідження.	6
	Тема 9	
9	Організація, методика та процедури соціологічного дослідження.	2
	Тема 10	
10	Етапи, види і методи соціологічного дослідження.	2
	Тема 11	
11	Загальна структура програми конкретного соціологічного дослідження.	2
	Разом	22

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин
	Змістовий модуль I. Соціологія спорту – як один із напрямків сучасного соціологічного значення.	

	Тема 1	
1	Соціальна сутність фізичної культури і спорту.	11
	Тема 2	
2	Виникнення та розвиток спорту, як суспільного явища.	11
	Змістовний модуль II. Спорт, як соціальний феномен.	
	Тема 3	
3	Значення та функції спорту в сучасному суспільстві.	11
	Тема 4	
4	Взаємозв'язок спорту з культурою, політикою, економікою та іншими соціальними явищами.	11
	Змістовий модуль III. Соціологічні проблеми спортивної діяльності.	
	Тема 5	
5	Проблема гуманізації спорту вищих досягнень.	5
	Тема 6	
6	Тенденції розвитку жіночого спорту.	5
	Тема 7	
7	Адаптація спортсменів після завершення спортивної кар'єри.	2
	Тема 8	
8	Вплив занять спортом на розвиток особистості.	2
	Змістовий модуль IV. Загальна характеристика соціологічного дослідження.	
	Тема 9	
9	Методика складання соціологічних анкет.	6
	Тема 10	
10	Методика проведення соціологічного опитування.	6
	Тема 11	
11	Аналіз даних соціологічного дослідження.	6
	Разом	76

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

10. Методи навчання

При викладанні викладачами навчальної дисципліни використовуються традиційні методи подачі інформації (читання лекцій, проведення семінарських занять). Проте пріоритетними методами навчання студентської аудиторії є інтерактивна і самостійна робота. Серед цих особливостей, передовсім, можна відзначити вивчення, аналіз прикладного матеріалу, аналіз та синтез інформації щодо прикладів розвитку фізичної культури, спорту і туризму, відвідування бібліотек ПДАФКіС та м. Дніпра, відвідування різних заходів зі сфери їх майбутньої професійної діяльності.

11. Методи контролю

1. Поточний контроль – відвідування занять, усні та письмові відповіді за визначеними темами, виконання самостійної та індивідуальної роботи, написання модульних робіт за змістовними модулями.

2. Підсумковий контроль – залік.

Контроль з навчальної діяльності студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою результати якої оцінюються за 100-бальною шкалою.

Перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Цілі та завдання «Соціології спорту», як наукової та навчальної дисципліни.

2. Функції «Соціології спорту».

3. Основні соціальні проблеми які вирішує соціологія спорту.
4. Історичні аспекти розвитку соціології спорту.
5. Основні поняття дисципліни «Соціологія спорту».
6. Характеристика спорту, як соціального інституту.
7. Соціокультурні цінності фізичної культури і спорту.
8. Соціальні проблеми спорту вищих досягнень.
9. Соціальні проблеми олімпійського спорту.
10. Соціальні проблеми професійного спорту.
11. Соціальні проблеми жіночого спорту.
12. Соціальні проблеми дитячо-юнацького спорту.
13. Соціалізація особистості в спорті.
14. Характеристика етапів спортивної кар'єри.
15. Основні кризи спортивної кар'єри та шляхи їх подолання.
16. Проблеми відходу спортсменів з спорту і адаптація до нової діяльності.
17. Визначення понять: метод, методика та процедура соціологічного дослідження.
18. Загальна характеристика методів соціологічного дослідження.
19. Характеристика метода опитування при соціологічному дослідженні.
20. Поняття про проведення соціологічного експерименту.
21. Характеристика етапів при соціологічному дослідженні.
22. Загальна структура програми конкретного соціологічного дослідження.
23. Методи обробки первинної соціологічної інформації.
24. Складання прогнозу розвитку конкретного явища на підставі соціологічного дослідження.
25. Формування рекомендацій на підставі соціологічного дослідження.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за змістовим модулем і темами															Підсумкові тести (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4					
T1	T2	MP1	T3	T4	MP2	T5	T6	T7	T8	MP3	T9	T10	T11	MP4		
5	5	10	5	5	10	5	5	5	5	10	4	4	4	8	10	100
20			20			30					20					

12.1 Форма поточного контролю

Завдання	Мінім. к-сть балів	Макс. к-сть балів
Кількість балів за змістовий модуль I (max — 20)		
Відповіді за темами дисципліни (за 2 теми)	8	10
Модульна робота 1	6	10
Всього за модуль 1	14	20
Кількість балів за змістовий модуль II (max — 20)		
Відповіді за темами дисципліни (за 2 теми)	8	10
Модульна робота 2	6	10
Всього за модуль 2	14	20
Кількість балів за змістовий модуль III (max — 30)		
Відповіді за темами дисципліни (за 4 теми)	12	20
Модульна робота 3	6	10
Всього за модуль 3	18	30
Кількість балів за змістовий модуль IV (max — 20)		
Відповіді за темами дисципліни (за 2 теми)	8	10
Модульна робота 4	6	10

Всього за модуль 4	14	20
Підсумковий залік	6	10
Всього	70	100

Примітка: кількість балів за відповіді за одну тему від 4 до 5; виконання модульної роботи від 6 до 10 балів.

12.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

З метою поліпшення сприйняття навчального матеріалу на протязі викладання курсу дисципліни «Особливості підготовки жінок в спорті» використовуються мультимедійний проектор та ноутбук (презентації), стенди, плакати, наочні схеми.

14. Рекомендована література

14.1 Навчальна і додаткова література для лекційного курсу

1. Визитей Н.Г. Социология спорта. Киев: Олимпийская литература, 2005. 247с.
2. Егоров А. Олимпизм как социокультурный феномен. Духовность. Спорт. Культура. Вып. 2-й. Москва: АА. Гуманит. Центр «СпАрт» РГАФК, 1996. – 43-48с.
3. Егоров А. Филосовское значение современного олимпизма. *Теория и практика физ. культуры*. 2001. 18-23с.
4. Жалдак В., Корогаева Н. Социология физической культуры и спорта: учебное пособие. Малаховка, 1999. 236с.
5. Захаров М.А. Социология спорта: учебно-методическое пособие. Смоленск: СГАФКСТ, 2008. 216с.
6. Лубышева М.И. Социология физической культуры и спорта: учебное пособие. Москва: Академия, 2001. 240с.

14.2 Література для практичних та семінарських занять

1. Визитей Н. Теория двигательного действия спортсмена: уроки философской антропологии. VII Международный научный конгресс «Современный олимпийский спорт и спорт для всех». Материалы конгресса. Т.1. Москва: 2003. 122-124с.
2. Визитей Н. Человек как предмет научного исследования. Вестник Славянского университета. Казань: 2002. №5, 25-35с.
3. Столяров В. Гуманистическая культурная ценность современного спорта и олимпийского движения. Спорт, духовные ценности, культуры. Выпуск 2-й. Москва: Гуманит. Центр «СпАрт» РГАФК, 1998. 141-314с.
4. Столяров В.И. Социология физической культуры и спорта. Москва: Физкультура спорт, 2005. 400с.
5. Пономарчук В., Кознова В. Институт спорта: истории и реалии. Минск: 2002. 112с.

14.3 Навчальна література для самостійної роботи студента

1. Аберкомби Н., Хилл С., Тернер Б. Социологический словарь. Москва: Экономика, 1999. 428с.
2. Гуманистические идеалы, идеи олимпизма и мир современного спорта. Сост. и ред. В. Кузьмин, В. Столяров, Н. Чесноков. Москва: Гуманит. Центр «СпАрт» РГАФК, 1998. 110-114с.
3. Егоров А. Философское значение современного олимпизма. *Теория и практика физ. культуры*, 2001. №7. 18-23с.
4. Столяров В. Социология физической культуры и спорта. ГЦОЛИФК, 1995. 100с.

14.4 Інша література

1. Аберкомби Н., Хилл С., Тернер Б. Социологический словарь. Москва: Экономика, 1999. 428с.
2. Гуманистические идеи, идеи олимпизма и мир современного спорта. Сост. и ред. В. Кузьмин, В. Столяров, Н. Чесноков. Москва: Гуманит. Центр «СпАрт» РГАФК, 1998. 110-114с.
3. Визитей Н. О социально-культурном смысле современного спорта. Всемирные юношеские игры. Международный форум «Молодежь. Наука. Олимпизм». Москва: 1998. 73-74с.

Викладач _____

(підпис)

Черкашина Л.П.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Приходько В.В.